

DATOS IDENTIFICATIVOS

Prácticas externas: Practicum

Materia	Prácticas externas: Practicum			
Código	O05G120V01981			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS 48	Sinale OB	Curso 4	Cuadrimestre An
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación Didácticas especiais Filoloxía galega e latina Filoloxía inglesa, francesa e alemá Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	García Señorán, María del Mar			
Profesorado	Alfonso Gil, Sonia Blanco Sierra, Javier Conde Rodríguez, María Ángeles Doval Ruiz, María Isabel Figueroa Revilla, Beatriz Olga García Señorán, María del Mar Iglesias Álvarez, Ana María Mcnicholls, Stuart John Membuela Iglesia, Pedro Sierra Martínez, Silvia Tellado González, Fernando			
Correo-e	msenorran@uvigo.es			
Web	http://http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php/practicum-grao-educacion-primaria			
Descrición xeral	<p>As competencias específicas do grao en Educación Primaria defínense na ORDE ECI/3857/2007, de 27 de decembro, na cal se establecen os requisitos para a verificación dos títulos universitarios oficiais que habiliten para o exercicio da profesión de Mestre en Educación Primaria. Entre estes requisitos faise referencia, no ANEXO (apartado 5), á planificación do ensino, sinalando que o plan de estudos deberá incluír, entre outros, un módulo formativo denominado Prácticum. Na mesma Orde Ministerial indícase que:</p> <p>□O Prácticum desenvolverase en centros de educación infantil recoñecidos como centros de formación en prácticas mediante convenios entre as Administracións Educativas e as Universidades. Terá carácter presencial e estará tutelado por profesores universitarios e mestres de educación infantil acreditados como titores de prácticas. O Prácticum realizarase nos dous ciclos do ensino de educación infantil□.</p> <p>Para poder matricularse no Prácticum será requisito imprescindible ter superado o 70% dos créditos de formación básica e obrigatoria correspondente aos tres primeiros cursos.</p>			

Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos

B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma
C62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia
C63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias
C64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro
C65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica
C66	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
C67	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos
C68	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
D11	Traballo nun contexto internacional
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Lideranza
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes
D21	Iniciativa e espírito emprendedor
D22	Motivación pola calidade
D23	Sensibilidade por temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento	B1 B6	C61 C62 C68	D1

Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro onde se realizan as prácticas escolares	A2	B2	C61	D1
	A4	B3	C62	D2
	A5	B4	C63	D3
		B5	C64	D4
		B6	C65	D5
		B7	C66	D6
		B8	C67	D7
		B9	C68	D8
		B10		D9
		B11		D10
		B12		D11
				D12
			D13	
			D14	
			D15	
			D16	
			D17	
			D18	
			D19	
			D20	
			D21	
			D22	
Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade lingüística e cultural.				D13
Valorar positivamente a diversidade de todo tipo, respectar outros xeitos de ver o mundo, e xestionar con creatividade as interaccións multiculturais para enriquecerse mutuamente				D15
				D17
				D20
Promover a competencia comunicativa, con especial atención á comunicación verbal, facendo da palabra o medio fundamental da aprendizaxe e da convivencia				D7
				D8
				D12
				D18
Potenciar a competencia participativa desde a empatía, a sociabilidade, o tacto e a actitude cooperativa nas relacións interpersonais				D7
				D8
				D12
				D15
Fomentar a convivencia na aula e fóra de la, resolver problemas de disciplina e contribuír á resolución pacífica de conflitos				D7
				D8
				D9
				D12
				D17
Recoñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e da comunicación				D5
				D6
				D17
Progresar na competencia persoal desde a asunción de responsabilidades, toma de decisións e relativización das posibles frustracións				D8
				D14
				D16
Asumir que a competencia profesional do mestre ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	A2	B12	C61	D8
	A4		C64	D9
	A5			D10
				D14
				D15
				D16
				D17
				D19
				D22
Coñecer e analizar o sistema escolar do centro no que se realizan as prácticas escolares, así como adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.				D1
				D2
Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o coñecemento dos proxectos educativos, o funcionamento do centro e a organización das aprendizaxes				D2
				D8
Observar e analizar con profundidade a formación e o establecemento de rutinas na vida cotiá, a continuidade e evolución das actividades do aula, e a progresión nas aprendizaxes				D1
				D2
				D9
Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia				D9
				D12
				D15
				D19

Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos				D7 D8 D12
Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro mediante o establecemento de relacións entre os coñecementos especializados, teóricos e metodolóxicos, e os resultados da observación, análise e intervención nas situacións educativas da escola na que se realizan as prácticas	A2 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B10 B11 B12	C61 C62 C63 C64 C65 C66 C67 C68	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22 D23
Interpretar e reflexionar sobre as observacións e/ou intervencións no aula mediante sesións de clase semanais organizadas polo profesor-coordinador da facultade	A2 A4 A5	B1 B6 B12	C64	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D14 D15 D16 D22
Aproximarse e participar na realidade do día a día da actividade docente, e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica				D14 D15 D16
Participar nas propostas de mellora e innovación nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro				D13 D21 D22 D23
Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social				D13 D20 D23

Contidos

Tema	
1. Observación e análise da realidade escolar e do contexto físico, socioeconómico, cultural e lingüístico	1.1. Observación e análise do contexto socioeconómico, cultural e lingüístico. 1.2. Observación e análise do centro: estrutura organizativa, documentos do centro, colaboración con outras institucións 1.3. Observación e análise da aula. 1.4. Observación e análise do grupo clase e de casos de especial interese educativo.
2. Interacción e comunicación no ámbito educativo	2.1. Comunicación e interacción docente-alumno 2.2. Comunicación e interacción entre os estudantes.
3. A planificación educativa na escola na etapa de educación primaria. Identificación, selección e discusión de técnicas e estratexias para a xestión e o control da aula	3.1. Principios de ensino activo. 3.2. Xestión da aula na educación primaria
4. A intervención docente do estudante en prácticas. Deseño e desenvolvemento de estratexias e recursos educativos para o ensino en áreas instrumentais e de contidos específicos	4.1. Estratexias e estilos de ensino-aprendizaxe 4.2. Recursos didácticos e innovación docente. 4.3. Implementación das propostas deseñadas aplicadas ás áreas instrumentais e contidos específicos.

5. Deseño, realización e avaliación de intervencións educativas en relación co itinerario de especialización do estudante de prácticas	5.1. Identificación de necesidades, deseño e implementación das respostas educativas.
6. Análise e valoración crítica do proceso de ensino e aprendizaxe na aula desde os marcos teóricos e metodolóxicos ofrecidos polas outras materias.	5.2. Análise e avaliación das intervencións realizadas
	6.1. Avaliación do proceso de ensino aprendizaxe.
	6.2. Análise e avaliación da práctica docente realizada. Fortalezas e debilidades. Propostas de mellora.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	4	6	10
Seminario	10	20	30
Prácticum, Practicas externas e clínicas	500	600	1100
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	0	60	60

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a presentar a materia, proporcionar orientacións sobre a planificación, deseño e realización das prácticas nos centros educativos
Seminario	Entrevistas que o estudante mantén coa titora ou titor para discutir sobre as actividades ou tarefas realizadas no practicum/ou sobre a memoria de prácticas que debe realizar
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Traballo titorizado e autónomom do alumnado, realizado nos centros educativos, que lle achega ás condutas profesionais relacionadas co título

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Orientación sobre as prácticas externas e seguimento das mesmas.
Seminario	Orientación sobre a planificación, elaboración e presentación das memorias de prácticas.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Informe dos titores/*as no centro escolar sobre a asistencia e realización das actividades prácticas	50	A2	B1	C61	D1
			A4	B2	C62	D2
			A5	B3	C63	D3
				B4	C64	D4
				B5	C65	D5
				B6	C66	D6
				B7	C67	D7
				B8	C68	D8
				B9		D9
				B10		D11
				B11		D12
				B12		D13
						D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19
						D20
						D21
						D22
						D23

Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	- Asistencia e avaliación das reunións e outras actividades programadas.	50	A2	B1	C61	D1
	- Elaboración dunha memoria sobre as actividades de prácticas de acordo ao establecido no *art. 14 do Real Decreto 592/2014, de 11 de xullo.		A4	B2	C62	D2
			A5	B3	C63	D3
				B4	C65	D4
				B5	C66	D5
				B6	C67	D6
				B7	C68	D7
				B8		D8
				B9		D9
				B10		D10
				B11		D11
				B12		D12
						D13
				D14		
				D15		
				D16		
				D17		
				D18		
				D19		
				D20		
				D21		
				D22		
				D23		

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. A titora ou titor académico da universidade avaliará as prácticas desenvolvidas polos estudantes de acordo cos seguintes criterios ou fontes de información:

Informe da titora ou titor do centro escolar	Datos aportados pola titora o titor académico	
50%	50%	
Informe da titora ou titor do centro escolar segundo o protocolo correspondente	Asistencia e avaliación das reunións e outras actividades programadas	Memoria de Prácticas

2. Para superar a materia do Prácticum o estudante deberá acadar o aprobado en cada un dos criterios de avaliación establecidos nos informes, tanto do titor/a do centro escolar como do titor/a académico.

3. A titora ou titor do centro escolar, como indica o art. 13 do Real Decreto 592/2014, do 11 de xullo, polo que se regulan as prácticas académicas externas dos estudantes universitarios, realizará e remitirá ao titor/a académico da Universidade a avaliación final.

4. Para facilitar o proceso de avaliación, antes do inicio das prácticas, o coordinador/a do Prácticum remitiralle ao centro escolar a folla de avaliación na que se reflictan as diferentes competencias obxecto de mesma.

5. As actividades non completadas / realizadas na primeira convocatoria poderán recuperarse na sesión de xullo, mantendo as puntuacións obtidas previamente.

En particular, respecto á Memoria das Prácticas:

1. Desenvolverase segundo o establecido no art. 14 do Real decreto 592/2014, do 11 de xullo.

2. A través da guía docente, a Comisión de Prácticas establecerá anualmente as recomendacións precisas para a elaboración correcta do Informe.

3. Para facilitar o proceso de avaliación, cada titora ou titor académico terá a correspondente folla de avaliación.

4. As datas de entrega do informe de cada convocatoria reflíctense no calendario académico da Facultade no espazo 'Practicum'.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Martínez-Figueira, M.E. y Raposo-Rivas, M., **Kit de supervivencia para el Prácticum de educación infantil y primaria**, 1ª, Universitas, 2019

Zabalza, M.A., **El Practicum y las prácticas externas en la formación universitaria**, Revista Practicum, V1(1), 1-23, <https://revistas.uma.es/index.php/iop/article/view>, 2016

Ramírez, S.; Sánchez, C.; García, A.; Latorre, M.J. (Coords.), **El Prácticum en Educación Infantil, Primaria y Máster de Secundaria**, EOS, 2011

Bibliografía Complementaria

Zabalza, M., **El Practicum y las Prácticas en Empresas en la formación universitaria**, Narcea, 2013

Latorre, M.J., **El potencial formativo del practicum: cambio en las creencias que sobre la enseñanza práctica poseen los futuros maestros**, 2007

CEBRIÁN DE LA SERNA, M. Y MONEDERO MOYA, J. J., **El e-portfolio y la e-rúbrica en la supervisión del practicum**, universitaria, 2009

Tejada, J., **El trabajo por competencias en el practicum. Cómo organizarlo y cómo evaluarlo**,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Ciencias experimentais/O05G120V01302

Traballo de Fin de Grao/O05G120V01991

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Traballo de Fin de Grao/O05G120V01991

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/O05G120V01201

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/O05G120V01101

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/O05G120V01202

Educación: Teoría e historia da educación/O05G120V01102

Historia: Historia do presente/O05G120V01203

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento/O05G120V01204

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar/O05G120V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/O05G120V01103

Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento/O05G120V01104

Socioloxía: Socioloxía da educación/O05G120V01105

Aprendizaxe e desenvolvemento da motricidade na educación primaria/O05G120V01301

Ciencias experimentais/O05G120V01302

Didáctica das artes plásticas e visuais/O05G120V01401

Didáctica das ciencias experimentais I/O05G120V01402

Expresión e linguaxe musical/O05G120V01403

Xeografía/O05G120V01305

Lingua española/O05G120V01303

Lingua galega/O05G120V01404

Didáctica das ciencias experimentais II/O05G120V01502

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).